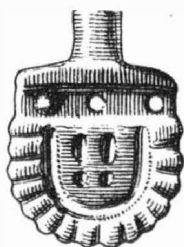

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
POBOČKA V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1962

BRNO 1963

3. J. Palliardi, ČVKO VI 1889, 144.
4. V. Vildomec, Rovnost vom 13. 7. 1962,
5. R. Tichý, Zobrazení žen jako doklad matriarchátu?, Sborník AÚ ČSAV Brno /Festschrift für F. Vildomec/ II 1963, Tf. VI.2 /in Druck/.
6. Vergl. Anm. 5.

Opevněné neolitické sídliště v Křepicích, o. Znojmo.

Dosavadní neuspokojivý stav ve výzkumu osídlení s moravsko-slovenskou malovanou keramikou /MSMK/ má být upraven podle plánu AÚ ČSAV zjišťovacími pracemi, které mají určit vhodnou lokalitu pro případný větší plošný odkryv. V r. 1962 to byly Křepice na Znojmsku, kde přinesl krátkodobý výzkum /asi 400m²/ některá závažná zjištění, zejména část půdorysu trojřadé palisády a příkopu obepínající větší osadu se starší MSMK. Bohatý nálezový materiál a ostatní podmínky jsou dobrým předpokladem pro pokračování ve výzkumu i v příštích letech.

- - -

Nález neolitického sekeromlatu z Lovčiček u Slavkova.

Jiří Říhovský

Tab. 15.

V jihovýchodní části katastrálního území Lovčiček v trati " Nad lesy " /n. v. asi 350 m/ bylo hlubokou orbou narušeno rozsáhlejší sídliště lidu s moravskou malovanou keramikou. V roce 1962 jsme odtud získali větší sekeromlat z dioritické žuly, pocházející z Brněnské vyvěřeliny. Uvedená trať je na návrší, které je již součástí Ždánského lesa.

Fund einer neolithischen Streitaxt aus Lovčičky bei Slavkov.

Im südlichen Teil des Katastergebietes Lovčičky in der Flur "Nad lesy" /oa 350m o.d. Meeresspiegel/ wurde bei der Tiefackerung eine Siedlung mit mährischer bemalter Keramik gestört. Im Jahre 1962 gewannen wir hier eine grössere Streitaxt aus dioritischem Granit, der aus Eruptionsmassen aus der Umgebung von Brno stammt. Die angeführte Flur liegt auf einer Anhöhe, die bereits ein Bestandteil des Steinitzerwaldes /Ždánský les/ ist.

Výšinné sídliště ve Hlinsku u Lipníku.

Jiří Pavelčík

V rámci plánovaných akcí podnikl v září a říjnu 1962 AÚ ČSAV v Brně zjišťovací průzkum výšinného sídliště "Nad Podhúrou" u Hlinska /okres Přerov/. Sídlíště se rozkládá na nevysokém, ze všech stran poměrně příkrými svahy vymezeném výběžku levobřežní terasy řeky Bečvy s ideální náhorní rovinou. Pahorek zde tvoří nejvíce vysunutý bod karpatské horské soustavy do nejužšího místa Moravské

brány.

Výzkumné práce se soustředily ve výhodní části lokality. Zachytili jsme zde celkem 19 objektů, z nichž 18 lze klasifikovat jako odpadní jámy nebo obilnice a jen jeden jako zbytek chaty s dusanou podlahou. Nevhodné půdní poměry - postglaciální váta spras nedovolující vytvoření černozemě - způsobily, že se nedochovalo kúlové jamky ani jiné pozůstatky konstrukcí chat. Získaný keramický materiál, dosud ne zcela laboratorně zpracovaný, zejména zlomky mís s vnitřní výzdobou hrdel, šálky, velké zásobnice a džbány, má analogie v jevišovské vrstvě C₁, na sídlišti v Neusiedlu am See^{1/} a ve slovenském boležanském typu a lze jej shodně s nimi datovat do staršího stupně kanelované keramiky. Pojetí výzdoby a modelace nádob řadí lokalitu jednoznačně k západomoravské variantě této kultury. Mimo keramiku poskytly objekty řadu dokladů o výrobě broušené industrie z místních kulmských siltovců. Velký počet získaných přeslenů a kuželovitých závaží dokládá v soulase s dalšími moravskými současnými lokalitami bohatě rozvinutou výrobu textilu.

Na získané štípané industrii jsme si znovu mohli ověřit již dříve zjištěný poznatek, že neolitické lidstvo upouští od používání baltského morénového pazourku. Zdejší sílery jsou převážně vyráběny z blíže dosud neurčených, těžce štípatelných kvarcitů, takže je J. Skutil^{2/} pro jejich hrubotvarost považoval za paleolitické.

V rámci výzkumů jsme se pokusili o řešení otázky fortifikace. Na obvodě sídlištní plochy se nám podařilo zjistit kamennou konstrukci, která zřejmě zpevňovala kúly v palisádě nebo sloužila k opoře trámů vnitřní konstrukce valu, na jehož čelní stěnu jsme narazili o čtyři metry níže. Vybudována byla na čtyři metry široké do svahu zahlobené lavici z vrstev kamenných a dusaných hlíny. S podobnými čelními stěnami se setkáváme na hradisku lidu s kanelovanou keramikou u Jezer^{3/} a na výšinném sídlišti kultury věteřovského typu v Bánově^{4/}, avšak ani jedna z nich nedosahuje takové mocnosti.

Zjišťovací výzkum na hradisku "Nad Podhúrou" u Hlinska potvrdil datování lokality do období lidu s keramikou kanelovanou i předpoklad, že sídliště bylo opevněno. Přinesl řadu závažných poznatků k problematice středního eneolitu. Lokalita si zaslouží zvýšenou pozornost i v budoucnu a pro výzkum skýtá vhodné podmínky, neboť objekty zde nejsou narušeny orbou a pozdějším osídlením.

Poznámky:

- 1/ R. Pittioni - Urgeschichte des österreichischen Raumes. Wien 1954.
- 2/ J. Skutil - Eneolitické sídliště Hradičko v Hlinsku u Lipníku n. Bečvou, nad Moravskou Branou. Zprávy SLUKO č. 53-54/1955.
- 3/ J. Poulík - Nálezová zpráva v archivu AÚ ČSAV Brno.
- 4/ J. Pavelčík - Bánov-Hrad 1961. Přehled výzkumů 1961. Brno 1962.

Höhensiedlung in Hlinsko bei Lipník.

Die Feststellungsgrabung auf der Höhensiedlung "Nad Podhúrou" bei Hlinsko /Bez. Přerov/ bestätigte die Datierung der Lokalität in die ältere Stufe der Kul-

tur mit kannelierter Keramik sowie die Voraussetzung, das die Niederlassung befestigt war. Neben Keramik gewährte sie Belege von der Erzeugung von Beilen und Streitklingen aus heimischen Kalkkonglomeraten, und von einer entfalteten Textil-erzeugung.

Výzkum na Starých Zámcích v Brně-Lišní v roce 1962.

Anna Medunová-Benešová

Tab. 16.

V roce 1962 byl po dvouleté přestávce znovu zahájen výzkum na opevněném sídlišti na Starých Zámcích v Brně-Lišní^{1/}. Jeho úkolem bylo zjistit situaci ve východní části ostrožny, která má sklon k jihovýchodu. Otevřeli jsme plochu 200 m² /čtverce NN-00-RR-III-II/ a navázali jí na výzkum z roku 1959.

Pod ornici 25-30 cm mocnou ležela slovanská vrstva. Její horní část byla černá, spodní popelovitě šedá. Černá vrstva, která na návrší ve čtverci NN-III-II při jeho západním profilu vůbec ohyběla, směrem po svahu narůstala a vklínila se mezi slovanskou vrstvu a ornici. Jde zřejmě o splachy s návrší, které byly naplaveny na svah. Slovanská vrstva byla ve zkoumaných plochách dosti mocná, např. ve čtverci PP-II dosáhla šedá vrstva mocnosti 40 cm, černá naplavená byla stejně silná, to znamená, že slovanské osídlení bylo tu zastoupeno osmdesátioctimetrovou vrstvou velmi bohatou na keramický materiál. Za zmínku stojí ještě zbytek pravouhlého zahloubeného objektu ve čtverci RR-III. Šlo zřejmě o polozemnicovou stavbu, obdobnou již uveřejněným starším nálezům^{2/}, z jejíhož půdorysu bylo možno bezpečně určit jen jihozápadní roh a část jižní a západní stěny. Ostatní se ztratilo zcela v černohnědém podloží. Uvnitř tohoto objektu byly odkryto jednoduché ohniště s hladce vymazanou vypálenou plochou a blok žlutky. Dále je třeba upozornit ještě na dvě kruhové slovanské jámy o průměru 150-200 cm ve čtverci RR-II. Jedna z jam, které se vyrýsovaly na horní hladině halštatské vrstvy, měla na dně plochu žlutky místy do červena propálenou, výplně byly sypké, popelovitě šedé. Slovanské osídlení bylo ve východní části ostrožny velmi husté a mimořádně bohaté na keramický materiál.

Pod slovanskými vrstvami ležela všude černohnědá vrstva s materiálem halštatského období - převážně podolským, 20-40 cm mocná, promíšená mazanícovou drtí. V jihovýchodním rohu čtverce NN-III v hloubce asi 40 cm pod povrchem ležela na horní hladině halštatské vrstvy křa mazanice s množstvím střepevého materiálu z téhož období. Je to jediný zbytek halštatské ohady, který jsme v sezoně 1962 našli. Halštatské osídlení bylo zřejmě na zkoumané ploše rozbito intenzivním osídlením slovanským.

Úkolem výzkumu eneolitičského horizontu bylo zjistit intenzitu osídlení vně eneolitičského příkopu, který byl prozkoumán v letech 1957-1959. Ukázalo se, že i tam bylo osídlení stejně husté jako na vnitřní ploše a vrstvy, které ležely všude pod halštatskou vrstvou byly zde vzhledem k úložným podmínkám /mírný svah/ ještě mnohem mocnější. Tak jsme opět získali řadu profilů celým osídlením, z nichž nej-

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1962.

Vydává: Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Sady osvobození 19/23.

Odovědný redaktor: PhDr. et Dr. Sc. Josef Roulík.

Redaktoři: PhDr. Jiří Říhovský a PhDr. Anna Medunová.

Překlady: R. Tichý, C. Sc. a E. Tichá.

Kresby: J. Jaša.

Na titulní stránce: Záchytná ploténka ostruhy ze slovanského
kostrového hröbu v Mikulčicích.

Vydáno jako rukopis - 400 kusů - neprodejné.

